

Hann fer at standa í 1000 ár

Dimmalætting hevði stóra frásøgn, tá kommunuskúlin í høvuðsstaðnum varð vígdur fyri 100 árum síðani

Fødingardagin flaggaðu tey í 100 ára gamla kommunuskúlanum, sum nú er karmur um býarumsitingina

Tað varð nógv gjørt burturúr, tá kommunuskúlin varð vígdur 4. august 1895. Dimmalætting greiddi í vikuni aftaná gjølla frá tí, sum var farið fram, og mentamaðurin Andreas J. Ziska endurgevur nógv av tí í bókini Tórshavn, liv og vøkstur, sum kom út í 1959.

Holm, fútin, var formaður í kommunustýrinum, og tá kommunuskúlin varð vígdur, varð hann fyrsti røðarin og tók soleiðis til: "Thorshavn kommune har nu fået en skolebygning, som den kan være tjent med, en bygning, der opfylder alle rimelige krav, som kunne stilles til tiden, bl.a. også i hygiejnisk henseende, således hvad lokalernes rummelighed og høje angår, i hvilken henseende de hidtil benyttede

lokaler jo lade en del tilbage at ønske. Hvad bygningens soliditet angår, så vil den kunne stå urokkelig i århundreder. Ja, årtusinder. Kommunalbestyrelsen har vedtaget, at den skole, for hvilken denne skole er bestemt, fremtidig skal benævnes Kommuneskolen".

Holm takkaði øllum, sum fyrri hálvum øðrum ári síðani, tá grundarsteinurin var lagdur, við peningahjálp og við andaligum ella líkamligum arbeiði høvdu gjørt sitt til at bygningurin stóð liðugur. Hann skuldi nú kommissioninar vegna handa bygningin til "den ærede skoledirektion til brug for Thorshavns kommuneskole", verður greitt frá.

Talan hjá Evensen

skúlastovur í stovuhæddini, og í erva var lærarabúð. Tá barnatalið vaks, tilbøðini gjørdust fleiri og tørvurin á undirvísingarghølum tiskil gjørdist størri, varð loftið tikið til skúlastovur.

Hólisneyðin var stór, áðrenn nýggi kommunuskúlin var liðugur, og tá vórðu barakkir ella skúrdar settir upp. Ein var í sjálvum skúlagarðinum, og ein var millum skúlan og Posthúsið; har var m.a. smíðhøli.

Barakkirnar vórðu niðurtiknar, og garðurin kring skúlaplássði fall eisini, tá

A. C. Evensen, prestur, var skúlamaður um ein háls. Eitt skifti eftir at hann var liðugur at lesa, og áðrenn hann fekk prestakall, hevði hann verið lærari í Tórshavn. Hann var saman við Poul Jensen, Joen Poulsen, Hans M. Jacobsen og Jacob Jacobsen í tí nevndini, sum fyrri lærarafelagið í 1904 tilevnaði uppskotið til "Lov om almueskolevæsenet på Færøerne", hann stóð fyrst í hesi øldini saman við t.d. Jákupi Dahl og Janusi Djurhuus millum teirra, sum stóðu í andglettinum, tá tað snúði seg um at vinna móðirmálinum betri kor í skúlanum, hann var eitt skifti limur í nevndini fyrri Føroya Fólkaháskúla, hann skrivaði fleiri lærubøkur, og hann var tann fyrsti, sum fór undir skipaða kvøldskúla-

undirvísing í Føroyum.

Talan hjá honum var grundað á ordini hjá vismanninum Salemon kongi, sum í Prædikarabókini sigur, at "alt hevur tíð sína".

Evensen segði millum annað: "Mätte nu den oplysningens og opdragelsens gerning, som vi arbejde på trindt om land og som også skulle gøres inden disse mure, få velsignelse til at opdrage kommende slægt dertil, få velsignelse til at optugte os en ungdom "dygtiggjort til al god gerning. Det give os Gud af sin nåde".

Dýrt men ikki ov dýrt

Formaðurin í kommunustýrinum bjóðaði so fólki inn at síggja skúlan, og tá segði hann millum annað:

stórur, og tá var m.a. neyðugt at leggja nýggja teku á. Hetta var gjørt í skundi, og nú er ætlanin at leggja nýggja teku á. Men tað er avgjørt eingin ætlan um at broyta útsjóndina á bygninginum ella at gera nakað annað við hetta prýðið fyrri býin og landið alt sum tað er!

"Vel har skolebygningen været alt andet end billig; den koster 36-37 tusind kroner; men når dens pris måles med de tidligere her i Thorshavn opførte bygninger, såsom amtmændsboligen, sorenskriverboligen og landfogedens bolig, så tror vi, at kommunen er sluppet forholdsvis billig fra dette arbejde. I soliditet og udseende samt indre udstyrelse står den snarere over end under nogen af de nævnte bygninger; men det er jo altid lettere at komme bagefter end foran en anden, idet man så har fået lejlighed at lære af alle de fejl ens forgænger har begået. Det er jo en bygning, der er bestemt til at stå, og vil komme til at stå i århundreder, og vi føle os overbeviste om, at de skolelokaler, som Thorshavns kommune har fået, trods stadig stigende krav, også om et par århundreder vil findes tilfredsstillende".

Púra satt

Andreas J. Ziska dámar væl tað, sum Holm fúti og kommunuformaður hei segði. Hann rundar soleiðis av, tá hann endar viðgerðina av skúlanum:

"Sonn vóru ordini, ið fútin Holm segði tá. Hesin bygningur, kommunuskúl-

in, sum Djóni í Geil, Jacob Andrias Arge, saman við handverkarum úr Havn og av Argjum reistu, stendur sum eitt vakurt og sterkt hús, eitt minni og prýði um teir menninar og um førøyskt handverk. Nú eru ikki longur skúlastovur, men skrivstovur og teknistovur hjá býráðnum, kanska verður hetta hús víðkað og gjørt til ráðhús enn á okkara døgum.

Ikki hugsaðu menn tá, at Havnin so skjótt skuldi gerast so stór, sum hon nú er, at her var neyðugt at fáa nógvar stórar skúlar afturat. Kommunuskúli er nú bygdur í Havn, sum kostar milliónir, einar 40 ferðir meira, enn skúlin, sum Djóni og Jákup Andrias tóku uppá seg at byggja, ið fólk tá helt fyrri vildi koyra kommununa á húsagang. Tá vóru 37 tusund krónur mettar ógvuliga høgt. Tímalønin tá var 16 øyr. Men hesin nýggi skúlin er longu ov trongur, sigur Skúlablaðið fyrri september 1958".

Framhald á síðu 15

Lagt til rættis:
Jóannes Hansen

Til hesa vígslu hevði presturin Emil Bruun yrkt 2 sangir, og hesin var nú sungin til lagið: »Jesus Din søde Forening at smage«:

Blødt bølged Græsset paa Husegaards Ager,
Blidt risled Elven blandt Stene og Grus;
Grønsværet dufted og Blomsten stod fager
Bøjed sit Hoved for Natvindens Sus.
Menneskehaand her et Tempel vil rejse,
Fremme Guds Lov af udmyndiges Mund:
Højt skal dets Ryg imod Himmelen knejse,
Vokse som Blomstret af Agerens Grund !

Fuldbragt er Værket: Alvorlig og rolig,
Højt over Dagværkets Tummal og Strid
Hæver sig Takker og Gavl til en Bolig,
Fast skal den trode den flygtende Tid.
Menneskehaand nu den hellig vil gøre
Vil kaste Vigel paa Tømmers og Sten,
Kommende Slægt vil til Tempel vi føre
Traaden at spinde af Kundskabens Ten.

Bygning, som rejstes af Hænder saa svage,
Staa som en Skole for Menneskets Smaa.
Gudslivets Skjoldborg for kommende Dage,
Mens Slægt paa Slægt under Mulde skal gaa;
Pulsaaren Du i vort Samfund skal blive,
Nyt Blod fra Dig skal til Slægten gaa ud,
Aandsliv Du volde og holde i Live,
Viet og signet Du vorde af Gud!

Kommunuskúli

Lag: Paa Jerusalem det ny.

Lad nu op vor Skoles Dør,
Luk og steng den ej som før,
Ind de smaa lade træde,
At i Barnets bløde Sind,
Sandt og Godt maa prentes ind
Med Gudslivets Glæde.

Fattig er vor Fosterjord,
Fattig er dens Sønners Bord
Trindt om os er Fare,
Men blev Jesu Kristi Haand
Blev vort Hjertes Lov hans Bud,
Dog vi rige vare!

Gid en Slægt da fostres her,
Som til Livets Dont og Færd
Stærk og sund maa være,
Som ved Jesu Kristi Haand
Vokse maa i Sandheds Aand
Til Gud Faders Ære!

avgjörda stóðu um, hvat bygningurin skuldi brúkast til, og eftir at tað í januar 1960 kom eldur í, og stórir partar brendu, stóð tað nógva tómt.

Seinni varð so samtykt, at býráðið skuldi flyta av Kirkjuvegi og inn í gamla kommunuskúlan, og at teir partarnir av umsitingini, sum ikki rúmaðust har, skuldu koma undir tak aðra staðni.

Sær tað sama út

Upprunaliga vóru fimm

bílanir vórðu settir fremst, og tað var neyðugt við parkeringsplássum í miðbýnum. Men annars sær bygningurin út, soleiðis sum hann gjørdi tað, tá skúlin flutti.

Innan er nógv broytt. Skrivstovur eru innrættaðar í gomlu skúlastovunum, og nógva staðni sæst lítið til, at har hevur verið skúli. Onkur skúlastova er varðveitt, soleiðis sum hon sá út, tá skúlin flutti. T.d. er skrivstovan hjá býráðsformanninum gomul skúlastova.

Eldskaðin í 1960 var